
**Rīcības programma:
“Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un
ieviešanas plāns**

DAUGAVPILS valstspilsētas pašvaldībā

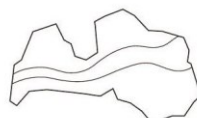
2024.-2028.g.”

Daugavpils, 2023

Izglītības
kvalitātes
valsts
dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

SATURA RĀDĪTĀJS

SATURA RĀDĪTĀJS	2
IEVADS	3
1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒJUMS	6
2. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS APRAKSTS	17
2.1. STARPINSTITŪCIJU SADARBĪBAS MODELIS	17
2.2. STRATĒĢISKIE MĒRĶI	18
2.3. STRATĒĢISKO MĒRĶU POLITIKAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	21
3. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS IEVIEŠANAS PLĀNS	25
3.1. PMP PREVENCIJAS AKTIVITĀŠU NODROŠINĀJUMA PLĀNS 2024.–2028. GADAM	25
3.2. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS UN AKTIVITĀŠU ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA	44

IEVADS

Atbilstoši Pašvaldību likumam un Izglītības likumam pašvaldība nodrošina, lai tās dibinātajās un teritorijā izvietotajās izglītības iestādēs tiktu īstenots kvalitatīvs izglītības process, un tās teritorijā deklarētie obligātās izglītības vecumposma izglītojamie iegūtu kvalitatīvu izglītību.

Rīcības programmas “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns Daugavpils valstspilsētas pašvaldībā 2024.-2028.g.” (turpmāk - Programma) izstrādes mērķis ir pilnveidot pašvaldības līmeņa priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas (turpmāk – PMP) prevencijas sistēmu, kas veicina izglītojamo izglītības snieguma uzlabošanu un ilgtspējīgu izaugsmi. Programma ir izstrādāta kā pielikums “Daugavpils valstspilsētas pašvaldības Izglītības ekosistēmas attīstības stratēģijai 2025.-2028.gadam”, kura tiks izstrādāta 2024.gadā, uz iepirkuma pamata pieaicinot darbam attiecīgus ekspertus.

Rīcības programma ir vidēja termiņa pašvaldības plānošanas dokuments, kurā analizēta PMP aktualitāte un izvirzīti stratēģiskie mērķi un pasākumi PMP prevencijas jomā, lai pašvaldība varētu pretendēt uz dalību Eiropas Savienības fondu darbības programmu pasākumos, t.sk. Eiropas Savienības fondu darbības programmas 4.2.3.1. pasākumā “Integrēta "skola-kopiena" sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs un programmas finansējuma iegūšanai”, un citos pasākumos.

Rīcības programma ir izstrādāta Eiropas Savienības fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” projekts Nr. 8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” ietvaros. Rīcības programmas izstrāde norisinājās no 2023. gada 31. maija līdz 27. oktobrim. Rīcības programmu izstrādāja ar Daugavpils valstspilsētas pašvaldības izpilddirektora p.i. rīkojumu izveidotā pašvaldības speciālistu darba grupa – speciālisti no Izglītības pārvaldes, Sociālā dienesta, Bāriņtiesas, Pašvaldības policijas, Jaunatnes lietu un sporta pārvaldes, pašvaldības dibināto skolu pedagogi.

PMP gadījumu skaita samazināšanas pasākumu koordinētas sistēmas izveide un darbība ir svarīgs pašvaldības uzdevums, nodrošinot dažādu pašvaldības institūciju, sociālo partneru, iestāžu, darba devēju, nevalstisko organizāciju, t. sk. reģionāla un nacionāla līmeņa jaunatnes organizāciju un biedrību vai nodibinājumu, kas veic darbu ar jaunatni, iesaistīšanu sistēmas darbībā.

PMP problemātiku pašvaldībā veido:

- ✓ izglītības kvalitātes jautājumi;
- ✓ droša un iekļaujoša mācību vide;
- ✓ ģimeņu sociāli ekonomiskais stāvoklis;
- ✓ jauniešu un viņu vecāku vērtīborientācija;

- ✓ sadarbības kvalitāte starp vecākiem, izglītības iestādēm, pašvaldībām un valsts institūcijām;
- ✓ pašvaldības iespējas nodrošināt jauniešiem pieeju neformālās izglītības veidiem.

Mācību pārtraukšana visbiežāk nav spontāns lēmums, bet gan ilgstošs process, kura pazīmes var identificēt jau krietni savlaicīgi (1–3 gadus pirms mācību pārtraukšanas). Pētījumos “paredzamā” priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas iespējamība tiek skaidrota, pierādot, ka PMP risku var paredzēt 70%–82% gadījumu.^{1 2}

Tādēļ rūpīga resursu izvērtēšana un atbalsta sniegšana, var dot būtisku ieguldījumu bērnu tiesību uz izglītību īstenošanā.

Šī dokumenta kontekstā, PMP prevencijas sistēma ir pasākumu un procesu kopums, kas vērsts uz PMP risku mazināšanas atbalsta plānošanu un sistemātisku nodrošināšanu ar mērķi veicināt izglītības sistēmas kvalitātes pilnveidi, mazināt atstumtības risku un veicināt ikviena izglītojamā ilgtspējīgas izaugsmes iespējas.

PMP prevencijas sistēmas galvenās komponentes ir:

- ✓ starpinstitucionālās sadarbības modelī definēti stratēģiskie uzstādījumi PMP novēršanā, izrietoši no esošās situācijas izvērtējuma;
- ✓ PMP risku identificēšana un izvērtēšana;
- ✓ PMP prevencijas aktivitātes;
- ✓ īstenošanas uzraudzība un regulāra datu monitorēšana.

Saistītie dokumenti:

- ✓ Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
- ✓ Daugavpils pilsētas vispārējās izglītības iestāžu attīstības stratēģija 2018.-2025.gadam
- ✓ Daugavpils valstspilsētas pašvaldības Jaunatnes politikas attīstības plāns 2023.-2026.gadam
- ✓ Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Daugavpils pilsētas Izglītības pārvalde” nolikums
- ✓ Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Daugavpils pilsētas bāriņtiesa” nolikums
- ✓ Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Sociālais dienests” nolikums
- ✓ Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Jaunatnes lietu un sporta pārvalde” nolikums

¹Kemper, L., G. Vorhoff, and B. U. Wigger. 2020. Predicting Student Dropout: A Machine Learning Approach. *European Journal of Higher Education* 10 (1):28–47.

² Rovira, S., E. Puertas, and L. Igual. 2017. Data-Driven System to Predict Academic Grades and Dropout. *PLoS ONE* 12 (2):1–21)

- ✓ Daugavpils pilsētas pašvaldības policijas nolikums
- ✓ Daugavpils pilsētas Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupas nolikums
- ✓ Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes 2023.gada 14.septembra saistošie noteikumi Nr. 14 "Pašvaldības sociālie pakalpojumi"
- ✓ Daugavpils domes saistošie noteikumi Nr.20 "Braušanas maksas atvieglojumi Daugavpils valstspilsētas pašvaldības sabiedriskā transporta maršrutu tīklā"
- ✓ Daugavpils domes saistošie noteikumi Nr.26 "Ēdināšanas izdevumu kompensēšana izglītojamiem"

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒJUMS

Šajā nodaļā sniegts Daugavpils valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – Daugavpils) līdzšinējās pieredzes PMP mazināšanas atbalsta nodrošināšanā raksturojums.

Nozīmīgs projekts, kas ir stiprinājis sadarbību starp pašvaldību, izglītības iestādēm, pedagogiem, atbalsta personālu un izglītojamo ģimenēm un ir palīdzējis identificēt izglītojamos ar PMP riskiem un sniegt viņiem individuālu atbalstu, ir “Eiropas Sociālā fonda projekta Nr.8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (turpmāk – projekts “Pumpurs”). Projektā ir iesaistījušās 12 Daugavpils vispārējās izglītības iestādes (pēc izglītības iestāžu apvienošanas 2021.gadā – 9 izglītības iestādes, kurās mācās projekta “Pumpurs” tiešās mērķa grupas izglītojamie) un 5 profesionālās izglītības iestādes.

1.1.tabula: Projekta Pumpurs dati par izglītojamo iesaisti projektā Daugavpilī

	MĒRĶA GRUPAS IZGLĪTOJAMO SKAITS PAŠVALDĪBĀ		IAP (INDIVIDUĀLO ATBALSTA PLĀNU SKAITS)		UNIKĀLO ATBALSTA SAŅĒMĒJU SKAITS		ATBALSTA SAŅĒMĒJU ĪPATSV. MĒRĶĀ GRUPĀ	
	2020./2021.	2021./2022.	2020./2021.	2021./2022.	2020./2021.	2021./2022.	2020./2021.	2021./2022.
Mācību gads								
Visas izglītības iestādes (II)	8 702	11 941	569	567	358	395	4,1%	3,3%
t.sk vispārējās II	5 950	9 196	211	295	123	195	2,1%	2,1%
t.sk. profesionālās II	2 752	2 745	358	272	235	200	8,5%	7,3%

Projekta “Pumpurs” gaitā ir izdevies paplašināt visu iesaistīto pušu izpratni par sadarbības nozīmi PMP jautājumu risināšanā, identificēt pašvaldībā aktuālos PMP riskus, kā arī izveidot iestrādes sistemātiskai PMP prevencijai. Daugavpilī identificētie PMP riski ir atkarīgi no vairākiem dažādiem faktoriem – t.sk. izglītojamo attieksmes pret mācībām, ģimenes sociālās situācijas, vēlmes iekļauties klases un izglītības iestādes dzīvē. Katrs izglītojamais ir īpašs ar savu raksturu un attieksmi pret notiekošo, un katram ir nepieciešama pedagoga, atbalsta personāla vai dažādu pašvaldības institūciju palīdzība. Daugavpilī aktuālie mācību pārtraukšanas riski detalizēti aprakstīti 1.2. tabulas sadaļā “PMP riska izglītojamie”.

Ārpus projekta “Pumpurs” tiek nodrošināta Daugavpils pilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu 1.–12.klašu izglītojamo ēdināšanas izdevumu kompensēšana, braukšanas maksas atvieglojumi, atbalsts mācību līdzekļu un skolas formas iegādei, atvieglojumi interešu izglītības un sporta programmu līdzfinansēšanai maznodrošinātām un trūcīgām ģimenēm.

Daugavpilī pieejamie atbalsta pasākumi PMP riska grupas izglītojamiem detalizēti aprakstīti 1.2.tabulas sadaļā “Pieejamie atbalsta pasākumi PMP riska grupas izglītojamiem”, izmantojot pasākumu dalījumu pa PMP prevencijas līmeņiem:

- **Universālā prevencija** – pasākumi, kas vērsti uz visiem izglītojamajiem un uz izmaiņām izglītības un sabiedrības sistēmās attiecībā uz būtiskākajiem PMP riskiem;
- **Selektīvā jeb mērķtiecīgā prevencija** – pasākumi, kas vērsti uz specifisku PMP riska izglītojamo mērķa grupu atbalstu pēc iespējas agrīnākā risku identificēšanas posmā;
- **Pielāgotā jeb indicētā prevencija** – individuāli atbalsta pasākumi augsta PMP riska izglītojamajiem konkrētos gadījumos.

1.2. tabula: Esošās situācijas izvērtējums Daugavpils valstspilsētas pašvaldībā

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
PMP riska izglītojamie	<p><i>Daugavpils pilsētas Izglītības iestāžu īpatsvars, kuras ievieš PMP novēršanas sistēmu, ir 69%. Izglītojamo skaits, kuriem ir nodrošināti atbalsta pasākumi PMP risku novēršanai vispārējās izglītības iestādēs, ir 2.1 %</i></p> <p>Ar mācību darbu vai izglītības iestādes vidi saistītie riski</p> <p>Visvairāk riskam pakļauti izglītojamie, kuri paliek uz atkārtotu mācību gadu 8., 9. klasēs, jo pastāv risks, ka izglītojamais var atteikties atkārtoti apmeklēt skolu vai aizbraukt uz ārzemēm un neiegūt pamatizglītību. 2023.gadā valsts pārbaudes darbos (turpmāk – VPD) 61 9.klašu izglītojamais nav sasniedzis 10% līmeni, tādējādi, atkārtoti būs jāapgūst 9.klases mācību materiāls. Pēc skolu sniegtajām ziņām, no visiem VPD nenokārtojušiem skolēniem tikai 3 īslaicīgi ir bijuši programmas “Pumpurs” dalībnieki. Skolu sniegtā informācija apliecina šo skolēnu zemo mācību motivāciju, padarot viņus par riska grupu priekšlaicīgai mācību pārtraukšanai. Tā kā 2023./2024.mācību gadā pašreizējiem 9.klases skolēniem būs jāpārvar 15% mācību snieguma līmenis, izglītības iestādēm īpaši jā rūpējas par skolēnu iespējām iegūt pamatizglītību. 9.klašu izglītojamo valsts pārbaudījumu rezultātu iznākumu ietekmēja gan paši izglītojamie un skolas, gan eksaminētāji un izglītības politikas veidotāji. Analizējot rezultātus, var secināt, ka priekšmeti tiek mācīti kā prasmju kopums, izpratnes komponente nereti iztrūkst. Skolēniem, kuriem nav atbalsta mehānisma, lai saprastu jēdzienus, tie krājas, un eksāmena laikā stresa apstākļos uz brīdi uztrenētās prasmes pazūd. Jāatzīmē, ka sliktāka izpilde bija tiem uzdevumiem, kas tika apgūti 7.klasē, COVID-19 pandēmijas un attālināto mācību laikā.</p> <p>Aptuveni trešdaļa izglītojamo ģimenē runā krievu valodā un daudziem no viņiem latviešu valoda sagādā grūtības, jo nav pietiekams latviešu valodas zināšanu līmenis, kas rada grūtības apgūt izglītības programmu valsts valodā.</p> <p>Vairākās skolās ir iekļauti izglītojamie ar mācīšanās grūtībām, jo ir iekavēta mācību vielas apgūšana iepriekšējā izglītības posmā, tāpēc skolēniem rodas neattaisnoti mācību kavējumi un grūtības mācību satura apgūvē, kā arī konflikti ar klasesbiedriem un pedagogiem.</p> <p>Bieži vien izglītojamie, kuriem nav motivācijas mācīties, neievēro skolas iekšējās kārtības noteikumus un pārkāpj uzvedības noteikumus, traucē mācību stundu norisi gan pedagogam, gan citiem izglītojamajiem. Bieži vien šādi izglītojamie nonāk Daugavpils pašvaldības policijas redzeslokā, izdarot administratīvā rakstura pārkāpumus.</p> <p>Daži skolēni reemigrēja no citām valstīm un tiem arī ir grūtības mācībās.</p>

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<p>No 2021.gada janvāra tiek īstenota Multimodālās agrīnās intervences programma “ Stop 4-7” ar mērķi mazināt bērnu vecumā no 4 līdz 7 gadiem problemātisko uzvedību, mācot pieaugušos izmantot pozitīvu audzināšanu. Programmu jau apguva 41 pedagogs no 16 Daugavpils valstspilsētas izglītības iestādēm, tika apmācīti 42 vecāki. Grupā tika atlasīti 54 bērni. 2023.gada rudenī programmas nodarbības apmeklē vēl 12 pedagogi un 12 vecāki. Bērni apgūst problēmu risināšanas prasmes, un pakāpeniski mazinās izaicinoša un agresīvā uzvedība. Savukārt, pēc vecāku apmācības mainās bērnu audzināšanas principi: mazinās bērna fiziskā sodīšana, pastiprinās pozitīvā audzināšana. Pētījumi rāda, ka pēc programmas apguves bērnu agresīvā uzvedība samazinās tūdaļ, turklāt izmaiņas ir noturīgas arī pēc atkārtotiem mērījumiem.</p> <p>Ar ģimeni saistītie riski</p> <p>Bērni bieži kavē vai neapmeklē skolu, jo viņiem nav nepieciešamo mācību materiālu un piederumu, vecāki bērnus (sākumskolas skolnieki) no rītiem nemodina, lai viņi dotos uz skolu, nesadarbojas ar skolas pārstāvjiem, neinteresējas par sekmēm, vecāki lielākajiem bērniem skolas laikā liek pieskatīt jaunākos bērnus, nerūpējas par bērna spēju attīstību, uzstāj uz izglītības programmu, kas nav piemērota bērnam. Aizvien biežāk ir novērojama bērnu pāraprūpe no vecāku puses, kas mazina motivāciju mācīties un palēnina bērna personības izaugsmi.</p> <p>Bērna izolēšana no normāliem, vecumam atbilstošiem sociālajiem kontaktiem, piemēram, ar citiem bērniem, bērna ilgstoša pamešana vienatnē noved pie tā, ka bērns piekrīt kaitējošām darbībām (iesaistās intīmā sarakstē, no viņa izvilina attēlus un video).</p> <p>Dažiem bērniem vecāki strādā citā valstī un atrodas ilgstošā prombūtnē, un šiem bērniem trūkst atbalsta un komunikācijas. Citu izglītojamo vecākiem ir atkarības problēmas un viņi neatbalsta savus bērnus mācību procesā, bērni aug sociāli nelabvēlīgā situācijā ģimenē. Ģimenēs tiek novērota nerūpēšanās par bērnu - bērnam nav vecumam un veselībai atbilstošas pārtikas, apģērba, dzīves vides (gulta, galds, sadzīves priekšmeti), ir vienaldzīga attieksme pret bērna emocionālajām vajadzībām, tās tiek ignorētas, vecāks nav emocionāli pieejams, bērns tiek ilgstoši atstāts vienatnē. Seko zems skolēna pašvērtējums, neticība saviem spēkiem, parādās problēmas ar savstarpējo saskarsmi un uzvedības kultūru, mobings mācību iestādē.</p> <p>Ir daži gadījumi, kad 9.- 12. klašu skolēni izveido ģimeni, iestājas grūtniecība un/vai tiek slēgtas laulības, kas neļauj viņiem regulāri apmeklēt skolu. Aktuāla ir arī nepieciešamība sākt strādāt algotu darbu, bet nereti darba grafiks nesakrīt</p>

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<p>ar mācību grafiku, līdz ar to skolēni daudz kavē stundas.</p> <p>Personības riski (t.sk. veselības problēmas/ilgstošas slimības)</p> <p>Ir novērots, ka arī daļai riska izglītojamo ir veselības problēmas. Konstatēti gadījumi, kad skolēni slimoja ar onkoloģiskajām un citām ilgstošām un/vai smagām slimībām, kas neļāva viņiem apmeklēt skolu. Izglītojamajiem ir arī sociālās vides un veselības riski, īpaši liela uzmanība ir jāvelta izglītojamo ar speciālām vajadzībām integrēšanai skolas vidē.</p> <p>Motivācijas trūkumu pedagogi pamana agri, tāpēc būtu nepieciešami individuāli pasākumi un vairāku institūciju kopīgs atbalsts tieši šiem izglītojamajiem, lai novērstu PMP riskus, un izglītojamais veiksmīgāk iekļautos izglītības procesā.</p>
PMP preventīvo un intervences pasākumu īstenošanā iesaistītās institūcijas	PMP preventīvo un intervences pasākumos tiek iesaistītas izglītības iestādes, pašvaldības un valsts institūcijas, kuru kompetencē ir darbs ar bērnu un ģimenēm ar bērniem, atkarībā no mērķa, kuru ir nepieciešams sasniegt. Starpinstitūciju sadarbība ir aprakstīta sadaļā 2.1.
Pieejamie atbalsta pasākumi PMP riska grupas izglītojamiem	<p>Universālā prevencija</p> <p>Daugavpils pašvaldībā tiek nodrošināti Daugavpils pilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu 1.–12.klašu izglītojamo ēdināšanas izdevumu kompensēšana un braukšanas maksas atvieglojums 100 % apmērā, kā arī pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo profesionālās izglītības iestāžu klātienes un neklātienes izglītojamajiem atvieglojums 25 eiro apmērā no sabiedriskā transporta mēnešbiļetes visos maršrutos visām mēneša dienām.</p> <p>Katrā vispārējās izglītības iestādē ir pieejami pedagoga – karjeras konsultanta (PKK) pakalpojumi, atbalsts tālākizglītības un profesijas izvēles jautājumos, kā arī sociālā pedagoga pakalpojums (izņemot Daugavpils Tehnoloģiju vidusskolu – liceju, kur sociālais pedagogs uzsāks darbu 2024.gadā).</p> <p>Izglītojamajiem ir iespēja pilnveidot savas zināšanas un prasmes dažādās jomās - uzņēmējdarbībā, inženierzinātnēs, programmēšanā u.c. skolu, BJC “Jaunība” interešu izglītības programmās un pilsētas apkaimēs izvietotajos brīvā laika centros, Daugavpils Inovāciju centra interešu izglītības programmās, Jauniešu iniciatīvu centrā “Navigators”, kā arī</p>

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<p>Izglītības pārvaldes organizētājās jauno talantu skolās.</p> <p>Izglītojamie piedalās Daugavpils Jaunatnes un sporta lietu pārvaldes nodaļas aktivitātēs, ERASMUS+ projektos, dažādos konkursos, skolēnu mācību uzņēmumu (SMU) darbībā, skolu interešu izglītības programmās.</p> <p>Pēc jauniešu iniciatīvas tiek piesaistīti konkrētu jomu speciālisti jauniešu pašapziņas stiprināšanai, kā, piemēram, uzņēmēji ar darba piedāvājumiem, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra ar starptautiskajām iespējām, biedrība MeYou.One jauniešu vajadzību un iniciatīvu izzināšanai. Tiek īstenota neformālā izglītība gan sporta, gan izglītības jomā jauniešu kompetenču paplašināšanai, kas dod iespēju jauniešiem attīstīt prasmes saziņā, pamatprasmes tehnoloģijās, digitālās un mācīšanās, sociālās un pilsoniskās prasmes, pašiniciatīvu, kultūras izpratni un izpausmi. Tiek īstenota individuāla pieeja sarunām ar jauniešiem. Jaunatnes darbā iesaistītie darbinieki ir pieejami individuālām konsultācijām.</p> <p>Daugavpils pilsētas Pedagoģiski medicīniskā komisija, kura darbojas izglītības pārvaldē, koordinē individuālā atbalsta sniegšanu izglītojamajiem ar speciālajām vajadzībām, kurš ietver izglītojamo spēju un attīstības līmeņa diagnosticēšanu, atbalsta pasākumu izvēli, individuālo izglītības plānu mērķu izstrādi, speciālistu konsultācijas individuālam izglītojamajam (vecākiem un citām ieinteresētajām pusēm) par attīstības traucējuma kompensācijas stratēģijām u.c.</p> <p>Selektīvā jeb mērķtiecīgā prevencija</p> <p>Jaunatnes organizācijas/biedrības iesaistās darbā ar PMP mērķa grupām, īstenojot jauniešu iniciatīvu projektus - "Attīstošo spēļu klubs", "Varu es, var ikviens!", "I.am.I.", "Drošības dzīves skola", "Māksla dzīvot harmonijā". Vecāki tiek informēti par PMP riska situācijām, to sekām un iespējamu novēršanu. Sociālajā dienestā ģimenēm ir iespēja saņemt psihologa, psihoterapeita, sociālā darbinieka, ģimenes terapijas un ģimenes asistenta pakalpojumus.</p> <p>Izglītības iestādes, īstenojot pilnveidoto mācību saturu, strādā pie tādu caurviju kompetenču attīstības izglītojamiem, kā kritiskā domāšana un problēmu risināšana, digitālā prasme, sadarbības prasmes un pašvadītā mācīšanās, kas sekmē mācīšanās iedziļinoties procesu.</p> <p>Pielāgotā jeb indicētā prevencija</p> <p>Indicētās prevencijas līmenī tiek izstrādāti individuālie konsultāciju plāni, balstoties uz indivīda vajadzībām ESF projekta Nr. 8.3.4.0/16/I/001 "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" ietvaros Daugavpils vispārējās izglītības iestādēs apgūtais finansējums laika periodā no 2018.-2023.gadam sastāda EUR 391130. Priekšmetu skolotāji sniedz atbalstu izglītojamajiem dažādos mācību priekšmetos, kuros ir grūtības vai ir iekavēta mācību satura apguve</p>

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<p>iepriekšējā izglītības posmā.</p> <p>Pilsētas skolās notiek atbalsta personāla (izglītības psihologs, sociālais pedagogs, logopēds, speciālais pedagogs, pedagoga palīgs) piesaiste darbam ar riskam pakļautajiem izglītojamajiem, jo izglītojamo psihoemocionālo labklājību lielā mērā nosaka skolas vide un tajā gūtā pieredze, kas var ietekmēt skolēnu pašsajūtu, pašcieņu. Individuālās konsultācijas palīdz izglītojamajiem, kuriem ir personīgas grūtības mācību satura apguvē, saskarsmē ar vienaudžiem un pieaugušajiem, kā arī ir uzvedības problēmas.</p> <p>Vecāku dienā, klases vecāku sapulcēs, individuālās konsultācijās tiek īstenota individuāla pieeja vecāku informēšanā par iespējām uzlabot bērna mācību sasniegumus vai rast psiholoģiska rakstura risinājumu problēmām.</p> <p>Eiropas savienības finansēto aktivitāšu ietvaros, pašvaldībai sadarbojoties ar Nodarbinātības Valsts aģentūru (turpmāk - NVA), mācību centriem, nevalstiskajām organizācijām un darba devējiem, tiek realizēts atbalsta pasākumu kopums jauniešu vecumā no 15 līdz 25 gadiem, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (turpmāk - NEET) motivēšanai un iesaistei izglītībā. Pašvaldībā līdz 2023.gada 31.oktobrim tika realizēts projekts „PROTI un DARI!” (Nr.8.3.3.0/15/1/001) un tiek plānots arī projekta turpinājumā no 2024.gada marta. “Proti un dari!” ir Eiropas Savienības fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.3. specifiskā atbalsta mērķa „Attīstīt NVA neregistrēto NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos Jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centra darbībā” aktivitāte. Aktivitātes mērķis ir attīstīt jauniešu prasmes, veicināt viņu iesaisti izglītībā, aroda apguvē, nodarbinātībā un aktivitātēs. Tiek veidotas individuālās programmas, atbilstoši jaunieša zināšanām, spējām un vajadzībām. Notiek individuāls darbs jauniešiem ar mentoru. Tiek veidota sadarbība ar Daugavpils biedrībām, lai jaunieši iegūtu zināšanas un darba specifiku, iemaņu apguvi.</p>
Iesaistīto profesionāļu (pedagogu, atbalsta personāla, sociālo darbinieku, policistu, jaunatnes lietu speciālistu u. c.)	<p>Izglītības iestāžu pedagogi un atbalsta personāls darbā ar PMP riska izglītojamajiem paaugstināja savu profesionālo kompetenci supervīzijas, kursos "Atbalstoša mācību vide - resurss izglītībā" un "Pedagoga kompetence un efektivitāte mūsdienu pedagoģiskajā realitātē", IKVD organizētajā pašvaldības tiešsaistes darbnīcā, kur varēja iepazīties ar citu izglītības iestāžu pieredzi un apspriest esošas problēmas, tiešsaistes reģionālajā konferencē "Skola. Vecāki. Bērni." ar mērķi pievērst uzmanību savstarpējai sadarbības veicināšanai ar vecākiem un personīgajai labizjūtai, strādājot ar izglītojamajiem, kuriem identificēti PMP riski. Visi pedagogi regulāri pētīja un izmantoja darbā piedāvātos metodiskā atbalsta līdzekļus Interneta vietnē www.pumpurs.lv Projekta video materiāli tiek izmantoti vecāku sapulcēs. Katru</p>

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
<p>kapacitāte un profesionālā kompetence darbā ar PMP riska izglītojamiem</p>	<p>semestri notiek individuālais skolēnu monitorings PMP riska noteikšanā.</p> <p>Daugavpilī lielākā daļa skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu līdz 2023.gada 1.septembrim realizēja mazākumtautību izglītības programmas, kas sakarā ar Valstī īstenoto pāreju uz vienotu skolu līdz 2026.gada augustam, prasa paaugstinātu atbildību no skolotājiem, īstenojot mācību procesu latviešu valodā, un no skolēniem, apgūstot valodu tāda līmenī, lai to brīvi izmantotu mācību procesā. Izglītības likums paredz katrā izglītojamā, kuram latviešu valoda nav dzimtā, tiesības saņemt individuālo atbalstu tās apgūšanā, kas ir grūti realizējams nepietiekamā pedagogu nodrošinājuma dēļ. Ņemot vērā to, ka pedagogi ir pārslogoti, un skolās trūkst priekšmetu skolotāju, kuri var mērķtiecīgi atbalstīt izglītojamās, var secināt, ka pedagogu un atbalsta personāla skaits izglītības iestādēs nav pietiekošs, kaut arī atbilst minimālajām prasībām. Daudziem izglītojamajiem ir vajadzīgas individuālās konsultācijas, ir nepieciešami skolotāju palīgi stundas laikā (īpaši skolēniem sākumskolā un tiem, kas mācās speciālajās programmās).</p> <p>Katra semestra beigās izglītības iestādes veic izglītojamo individuālās attīstības plānu (turpmāk – IAP) izvērtējumu: novēro izglītojamā mācīšanās dinamiku, analizē panākumus, informē vecākus par rezultātiem, kā arī veic turpmākās darbības plānošanu. Pēc skolu vadības un atbalsta komandu viedokļa, lai mazinātu vai pilnībā novērstu PMP risku, izglītojamajiem nepieciešams nodrošināt pastāvīgu pedagogu individuālo atbalstu. Šie pasākumi palīdzēs paaugstināt skolēnu mācīšanās motivāciju, risināt saskarsmes problēmas un uzlabot emocionālo labizjūtu izglītības vidē.</p> <p>Ar mērķi panākt saskaņotu izglītības iestāžu un pašvaldības institūciju rīcību dažādu PMP risku gadījumos, būtu vēlams noteikt katras pašvaldības institūcijas atbildības līmenis par PMP prevencijas sistēmas funkcionēšanu, kā arī izstrādāt efektīvus rīcības algoritmus gan katras institūcijas līmenī, gan starp institūcijām.</p> <p>Sistēmas funkcionēšanā iesaistīto institūciju speciālistiem būtu ieteicams pilnveidot zināšanas un prasmes PMP riska noteikšanā, gadījumu vadīšanā, individuālo plānu izstrādē un īstenošanā, komunikācijas organizēšanā, konfliktu risināšanā, iekļaujošas izglītības principu ieviešanā, starpinstitūciju sadarbībā.</p>
<p>Sistēmas priekšrocības un izaicinājumi</p>	<p>Priekšrocības</p> <p>Pateicoties dalībai projektā “Pumpurs” :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Individuālo konsultāciju efektivitāte: tās palīdzēja daudziem izglītojamajiem uzlabot mācību rezultātus. Pēc individuālo atbalsta plānu (IAP) izvērtējuma rezultātiem secināts, ka visiem izglītojamajiem, kas tika iesaistīti

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<p>projektā, mācību rezultāti uzlabojās. Lielākā izglītojamo daļa pozitīvi vērtē dalību projektā “Pumpurs” un vēlētos turpināt saņemt pedagogu individuālo atbalstu, jo šādā veidā tika sasniegta izglītojamā un skolotāja labākā savstarpējā komunikācija, sadarbība, kā arī uzlabojās skolēna attieksme pret mācību priekšmetu. Pieaudzis to jauniešu skaits, kuri drosmīgāk dalās ar savām interesēm, iniciatīvām un sapņiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Personāla kompetence darbā ar PMP: pieaugusi pedagogu un atbalsta personāla pašefektivitātes izjūta darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem. ✓ Izglītojamo motivācijas un pašapziņas stiprināšana: sociālo pedagogu atbalsts palīdz daudziem risināt saskarsmes problēmas un paaugstināt atbildību par savu uzvedību. Laba sadarbība ar psihologiem palīdz daudziem izglītojamajiem paaugstināt mācību motivāciju, kā arī paaugstināt savu pašvērtējumu, pārvarēt grūtības saskarsmē ar skolotājiem un vienaudžiem. Novadītās psihologu nodarbības atbalsta izglītojamo emocionālās inteliģences attīstīšanu, kas rada arī pozitīvu mācību dinamiku. Pieaudzis izglītojamo skaits, kuri piedzīvo izdošanos mācību procesā. Izglītojamie apgūst prasmi sadarboties ar pedagogiem, vienaudžiem, vecākiem u.c., paaugstinās mācību motivācija, pieredzes līmenis, izglītojamie pauž gatavību veiksmīgi pielietot zināšanas un jaunapgūtas prasmes mācību darbā. ✓ Vecāku iesaiste un ieinteresētība: vecāki, kam nav vienaldzīgi bērnu mācību rezultāti, atbalstīja bērnu dalību projektā un īpaši pateicīgi par individuālu atbalstu skolēniem, kas palīdzēja paaugstināt mācīšanās motivāciju, uzlabot skolēna labsajūtu skolā un ģimenē. <p>Ārpus projekta “Pumpurs”</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Efektīva gadījumu koordinācija Sadarbības grupā: Sadarbības grupu galvenais uzdevums ir nodrošināt platformu, kuras ietvaros starp iesaistītajām institūcijām notiek regulāra informācijas apmaiņa gan par sadarbību, gan par individuālajiem un aktuāliem gadījumiem. Sadarbojoties kopīgais darbs ir mērķtiecīgāks atbilstoši vienotai izpratnei par saskaņotu un koordinētu katras institūcijas rīcību ar bērnu un ģimeni. Sadarbības grupa darbojas kā konsultatīva koleģiāla platforma ar mērķi sekmēt efektīvu institūciju savstarpēju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā. Katra iesaistītā institūcija veic darbu ar bērnu un ģimeni un pieņem lēmumus atbilstoši savai kompetencei. ✓ Darbā ar jaunatni iesaistītie darbinieki pilnveido kompetences: piedalās vairākās apmācībās, kurās tiek

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	apmācīti sadarboties ar jauniešiem NEET situācijā.
	<p>Izaicinājumi</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pozitīvas un emocionāli drošas mācīšanās vides nepieciešamība: izglītības iestādes savos attīstības plānos ir noteikušas kā vienu no svarīgākajām prioritātēm drošas, veselīgas un iekļaujošas vides veidošanu, kas ir veicināma t.sk. caur mācīšanās valodas prasmju pilnveidi, lasītprasmes un tekstpratības iemaņu uzlabošanu, caurviju prasmju izkopšanu; atbalstu izglītojamo pozitīvai uzvedībai u.c. ✓ Personāla pieejamības nodrošināšana: skolas pedagogi ir pārslogoti un trūkst gan priekšmetu skolotāju, gan atbalsta personāla PMP riska jauniešu agrīnā identificēšanā, kļūstot par izaicinājumu PMP risku mazināšanas aktivitātēs. ✓ Kapacitāte agrīniem un tūlītējiem risinājumiem: pedagogu un atbalsta personāla atbalsts ir ļoti pieprasīts skolās. Jāveicina agrīnās brīdinājumu sistēmas izveide, kas ļauj ātri reaģēt uz problēmsituācijām ar izglītojamajiem. ✓ Pedagogu un speciālistu kompetence PMP jomā un personīgā labsajūta: ļoti nozīmīgi ir pievērst uzmanību skolotāju, sociālo darbinieku u.c. speciālistu personīgajai labsajūtai, strādājot ar izglītojamajiem, kuriem identificēti priekšlaicīgi mācību pārtraukšanas riski. Nepieciešams turpināt jēgpilnas supervīzijas, kā arī organizēt apmācības, pieredzes apmaiņu, meistarklases, pilnveidojot pedagogu un speciālistu profesionālās zināšanas un prasmes. ✓ Vecāku iesaistes trūkums: dažkārt sadarbība ar vecākiem (kuriem ir vienaldzīgi bērnu mācību rezultāti) ne vienmēr bija rezultatīva, lai atbalstītu savu bērnu. Nepieciešams veicināt vecāku izglītošanu par prevencijas nozīmi un mērķtiecīgi iesaistīt savu bērnu izglītošanā. ✓ Nepietiekama sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām: sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām lielākoties ir formāla, nepieciešams veicināt šo sadarbību, aktīvāk iesaistot izglītojamos jauniešu iniciatīvu projektos, lai sekmētu dalībnieku pašvērtējumu, gūtu pārliecību par saviem spēkiem un spējām, uzlabotu saskarsmes iemaņas. ✓ Vāja saikne starp jaunatnes darbiniekiem un jauniešiem: nepieciešams stiprināt saiti starp jaunatnes

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<p>darbiniekiem un jauniešiem.</p> <p>✓ Starpinstitūciju sadarbība nav centrēta uz prevenciju: nepieciešams sistematizēt darbu, pilnveidot rīcības un sadarbības algoritmus, veikt monitoringu un apkopot datus, lai nodrošinātu agrīnu PMP riska faktoru novēršanu un identificētu tos jauniešus, kam draud PMP risks.</p>

2. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS APRAKSTS

Šajā nodaļā tiek sniegts pašvaldības prevencijas sistēmas apraksts, raksturojot gan iesaistītās puses, gan procesus, gan prioritāros mērķus un sasniedzamos rezultātus.

2.1. Starpinstitūciju sadarbības modelis

Pašvaldībā ir izveidota Daugavpils pilsētas Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa (turpmāk – Sadarbības grupa), kura darbojas, pamatojoties uz Daugavpils pilsētas domes 2017.gada 9.novembra nolikumu nr. 11. Grupas locekļu sastāvā ir iekļauti Izglītības pārvaldes, Daugavpils valstspilsētas iestādes “Sociālais dienests”, Bāriņtiesas un Pašvaldības policijas pārstāvji.

Sadarbības grupa visa mācību gada laikā izskata gadījumus saistībā ar skolēnu emocionālo un fizisko vardarbību, skolēnu neattaisnotiem mācību kavējumiem, bērnu agresīvu uzvedību, uzvedības traucējumiem, bērnu atkarībām (alkohols, narkotikas, tabaka, elektroniskas cigaretes u.c.).

Šie izglītojamie kopā ar vecākiem (aizbildņiem) un skolas pārstāvjiem tiek aicināti uz sadarbības grupas sēdēm.

2022./23. mācību gada laikā tika izskatītas 40 skolēnu lietas. Sadarbības grupā katrs jautājums tiek izskatīts individuāli, identificētas problēmas, rekomendēti atbalsta pasākumi. Turpmāko uzraudzību veic kompetenta iestāde atkarībā no situācijas.

Sadarbības grupa lielākoties darbojas pielāgotās jeb indicētās prevencijas līmenī – risina individuālus konkrētus gadījumus augsta PMP riska izglītojamajiem.

Izglītības pārvaldē ir bērnu tiesību aizsardzības speciālists, kurš vienlaicīgi vada arī Sociālo pedagogu metodiskās apvienības darbu, kas ļauj nodrošināt vienotu pieeju PMP risku mazināšanai visās izglītības iestādēs.

Visās izglītības iestādēs darbojas Atbalsta komandas, kuru sastāvā ir dažādi atbalsta speciālisti, piemēram, psihologs, karjeras pedagogs, logopēds, speciālais pedagogs, sociālais pedagogs, vadītāja vietnieks. Atbalsta speciālistu nodrošinājums iestādēs ir atkarīgs gan no pieejamā finansējuma, gan no īstenojamajām programmām. Pašvaldība no sava budžeta finansē sociālos pedagogus, kuri strādā skolās, divus psihologus, kuri apkalpo pirmsskolas izglītības iestādes un nepieciešamības gadījumā sniedz psiholoģisko atbalstu skolēniem un vecākiem; Pedagoģiski medicīnisko komisiju, kuras redzeslokā atrodas bērni ar īpašām vajadzībām.

Izglītības iestādes cieši sadarbojas ar pašvaldības iestādi Bāriņtiesu, sniedzot informāciju par situāciju sociālā riska ģimenēs, skolēnu uzvedību un problēmām mācībās. Bāriņtiesa pēc nepieciešamības pārbauda informāciju izglītības iestādēs, papildus pieprasot informāciju no ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, veselības aprūpes iestādēm, sociālajiem dienestiem, policijas iestādēm, u.c., lai gūtu pārliecību par bērnu tiesību un interešu nodrošināšanu izglītības iestādē un ģimenē.

Gadījumos, kad problēmas rodas izglītojamiem, kuri mācās Daugavpils izglītības iestādēs, bet ir deklarēti citās pašvaldībās, tiek organizēta sadarbība ar attiecīgas pašvaldības Sociālo dienestu un Bāriņtiesu. Visciešākā sadarbība norisinās ar Augšdaugavas un Krāslavas pašvaldību institūcijām, jo tieši no šīm pašvaldībām ir daudz izglītojamo Daugavpils izglītības iestādēs. Starp Daugavpils pašvaldības un Augšdaugavas

novada pašvaldības dienestiem norisinās sadarbība arī tad, kad atbalsts ir nepieciešams Daugavpilī deklarētiem bērniem, kuri mācās Augšdaugavas novada skolās.

Skolās notiek sadarbība ar Pašvaldības policiju. Daugavpils valstspilsētas pašvaldības policija kontrolē likuma normu ievērošanu, sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, kā arī veic pārkāpumu profilaksi. Septembra mēnesī Pašvaldības policijas darbinieki tiek ar pirmklasniekiem izglītības iestādēs, runājot par iekšējās kārtības noteikumu ievērošanu un drošību ārpus skolas, organizē informatīvus pasākumus ceturto klašu izglītojamajiem, dodot iespēju apmeklēt pašvaldības policiju un uzdot interesējošus jautājumus. Gadījumos, kad Pašvaldības policija konstatē bērna klaiņošanu, ubagošanu, apreibināšanos ar narkotiskajām, toksiskajām vielām vai alkoholiskajiem dzērieniem, nelabvēlīgu vidi ģimenē, kā arī citus apstākļus, kas var kaitēt bērnam, tā informē Bāriņtiesu un Daugavpils valstspilsētas iestādi "Sociālais dienests".

Daugavpils valstspilsētas iestāde "Sociālais dienests" savukārt risina jautājumus, kas definēti Sociālo pakalpojumu un Sociālās palīdzības likumā. Sociālajā dienestā ir iespēja saņemt psihologa, ģimenes asistenta, sociālā darbinieka, psihoterapeita, ģimenes terapeita pakalpojumu. Starpinstitucionālās sadarbības ietvaros sociālais dienests organizē starpinstitucionālās sanāksmes, konkrēto gadījumu izskatīšanai ar mērķi vairāku jomu speciālistiem vienoties par nepieciešamā atbalsta sniegšanu bērnam un vecākiem.

PMP risku mazināšanai tiek izmantota arī Daugavpils pusaudžu resursu centra kapacitāte. Gadījumu risināšanai tiek piesaistīta Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, Izglītības kvalitātes valsts dienests u.c. institūcijas.

Sadarbojoties iesaistītām pusēm, vienam konkrētam izglītojamam ar PMP risku top vienots (vai vairāki savstarpēji saskanīgi) individuālais atbalsta plāns. Viens no šīs rīcības programmas mērķiem ir izveidot skaidrus institūciju rīcības un sadarbības algoritmus efektīvai individuālo atbalsta plānu izstrādei un īstenošanas koordinēšanai.

2.2. Stratēģiskie mērķi

Balstoties esošās situācijas izvērtējumā, 2.1. tabulā ir atspoguļoti PMP prevencijas sistēmas un prevencijas darba stratēģiskie mērķi un sasniedzamie rezultāti Daugavpils valstspilsētas pašvaldībā.

2.1. tabula: **Stratēģisko mērķu un sagaidāmo rezultātu kartējums.**

Nr.	MĒRĶIS	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS
1	2	3
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA		
1.	Izveidot visaptverošu sistēmu universālai PMP prevencijai	<p>Ir izveidots pašvaldības sadarbības modelis PMP risku mazināšanai.</p> <p>Ir noteikts katras pašvaldības institūcijas atbildības līmenis par PMP prevencijas sistēmas funkcionēšanu.</p> <p>Ir skaidri un efektīvi darbojas rīcības algoritmi gan katras institūcijas līmenī, gan starp institūcijām,</p>

Nr.	MĒRĶIS	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS
1	2	3
		<p>nodrošinot kvalitatīva pakalpojuma pieejamību bērniem un bērnu likumiskajiem pārstāvjiem. Tiek nodrošināta sistēmas darbības uzraudzība, t.sk. PMP situāciju raksturojošo datu monitoringa. Sistēmas funkcionēšanā iesaistīto institūciju speciālistiem ir pietiekamas zināšanas un prasmes PMP riska noteikšanā, rīcības algoritmu pielietošanā, gadījumu vadīšanā, individuālo plānu izstrādē un īstenošanā, komunikācijas organizēšanā, konfliktu risināšanā, iekļaujošas izglītības principu ieviešanā, starpinstitūciju sadarbībā.</p> <p>Valsts dibinātās profesionālās izglītības iestādes tiek uztvertas un jūtas kā būtisks pašvaldības izglītības ekosistēmas elements.</p>
2.	Izveidot visaptverošu sistēmu universālai PMP prevencijai izglītības iestādēs	<p>Katrā izglītības iestādē ir izstrādāts un darbojas PMP prevencijas darba plāns attiecīgajam mācību gadam.</p> <p>Izglītības iestādēs ir pietiekama atbalsta personāla kapacitāte.</p> <p>Izglītības iestādes savlaicīgi identificē problēmas un sniedz atbalstu PMP risku izglītojamajiem.</p> <p>Izglītojamiem un viņu vecākiem ir pieejamas speciālistu konsultācijas ārpus izglītības iestādes (narkologs, psihoterapeits, psihiatrs u.c.).</p> <p>Notiek mērķtiecīga izglītības iestāžu un pašvaldības policijas sadarbība vardarbības un likumpārkāpumu novēršanai.</p> <p>Tiek attīstīta integrēta skolas – kopienas pieeja un veicināta izglītības iestāžu savstarpēja sadarbība.</p>
3.	Izveidot un ieviest agrīno brīdinājumu sistēmu	<p>Problēmsituācijas ar izglītojamajiem tiek pamanītas savlaicīgi, kam seko ātra speciālistu reaģēšana.</p>
4.	Veidot drošu, veselīgu un iekļaujošu mācību vidi	<p>Pozitīva emocionāla vide izglītības iestādē veicina bērna motivāciju mācīties un mācību sniegumu.</p> <p>Mācību vide un aprīkojums ir pielāgots iekļaujošai izglītībai.</p> <p>Pašvaldībā un skolās tiek veikti mērķtiecīgi pasākumi izglītojamo individuālā mācību snieguma uzlabošanai, īpaši pamatzglītības noslēguma posmā.</p> <p>Savlaicīgi atbalsta pasākumi mācību stundās un VPD vairo drošības sajūtu un stiprina izglītojamo motivāciju mācīties</p>
5.	Stiprināt jauniešu kopienu	<p>PMP mazināšanai un novēršanai jauniešiem pieejama neformālā vide, kurā viņi tiek gaidīti, saprasti un viņu kompetences tiek īstenotas sabiedrības labā.</p> <p>Skolēnu pašpārvalžu jaunieši iemācās plānot savu darbu, uzņemties atbildību par saviem pieņemtajiem lēmumiem, strādāt skolas un skolēnu interesēs, realizēt idejas skolas dzīvē, uzlabojot ikdienas dzīvi skolā un piedalās lēmumu pieņemšanā.</p> <p>Palielinās jauniešu atbildīga iesaistīšanās pilsētas iniciatīvās, izpratne par brīvprātīgā darba nozīmīgumu un iesaiste pilsētas politikas veidošanā jaunatnes jomā.</p>

Nr.	MĒRĶIS	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS
1	2	3
		Veidojas sociālais dialogs starp uzņēmējiem, pašvaldību un jauniešiem.
6.	Izglītēt sabiedrību PMP jomā	Uzlabojas pašvaldības iedzīvotāju izpratne un vērtējums par PMP atbalsta pakalpojumu pieejamību. Vecāki kļūst par izglītības iestādes sabiedrotajiem bērna vispusīgā attīstībā un individuālā izaugsmē. Paplašinājies PMP prevencijas pasākumos iesaistīto nevalstisko organizāciju loks.
7.	Pilnveidot pašvaldībā ieviesto izglītības iestāžu darba kvalitātes monitoringa sistēmu, ievērojot atbilstošos vienlīdzības un iekļaušanas principus izglītībā	Izglītības ieguvē iesaistītām pusēm ir vienota izpratne par vienlīdzības un iekļaušanas aspektiem izglītībā. Izglītības iestāžu rīcība ir datos balstīta.
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA		
8.	Stiprināt pedagogu, atbalsta personāla, sociālo un jaunatnes darbinieku kompetences darbā ar PMP riska izglītojamajiem	PMP riska novēršanā iesaistītiem pedagogiem un specialistiem ir darbam nepieciešamie metodiskie rīki, instrumenti, zināšanas. Pieaudzis pedagogu un speciālistu skaits, kuri izjūt atbalstu no vadības un kolēģiem darbā ar PMP riska izglītojamajiem. Pieaugusi pedagogu un speciālistu pašefektivitātes izjūta darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem. Uzlabojusies PMP riska jauniešu identificēšanas prakse. Uzlabojusies vecāku iesaistes koordinācija.
9.	Stiprināt izglītojamo mācīšanās iemaņas	Uzlabojusies izglītojamā mācību sasniegumu dinamika un viņa labbūtība skolas vidē. Samazinājies izglītojamo ar zemiem mācību sasniegumiem skaits. Uzlabojusies izglītojamo lasītprasmes rezultāti. Samazinājies izglītojamo skaits, kuri bez attaisnojoša iemesla ilgstoši neapmeklē izglītības iestādi.
10.	Veicināt vecāku izpratni par bērna attīstību un līdzdalību izglītošanas procesā	Izglītības iestādē ir novērojama veiksmīga pedagogu, vecāku un vadības sadarbība, vecāki informēti par iespējām uzlabot bērna mācību sasniegumus, risināt uzvedības un saskarsmes problēmas; ir apguvuši attiecīgus rīcības algoritmus.
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA		
11.	Nodrošināt atbalsta	Uzlabojusies starpinstitūciju koordinācija atbalsta nodrošināšanā.

Nr.	MĒRĶIS	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS
1	2	3
	pakalpojumu pieejamību PMP riska grupas izglītojamajiem un viņu ģimenēm	Samazinājies izglītojamo īpatsvars, kuri pārtraukuši mācības vai nav nokārtojuši VPD par pamatskolas kursu.
12.	Sniegt atbalstu krīzes situācijās nonākušajiem jauniešiem	Pastāvīgi pieejama speciālista palīdzība krīzē nonākušajiem jauniešiem. Ir pieejamas sociālās rehabilitācijas programmas. Vecākiem ir papildinātas zināšanas un prasmes bērnu audzināšanā un pamatvajadzību nodrošināšanā. Nodrošināta ģimenes patstāvīga funkcionēšana dabiskā vidē.
13.	Veikt individuālā monitoringa pasākumus un sniegt atbalstu speciālistiem darbā ar bez vecāku gādības palikušajiem bērniem	Pieaugusi atbalsta pakalpojumu pieejamība. Uzlabojusies informācijas apmaiņa, koordinācija, atbalsta nodrošināšana un tālākais monitorings.
14.	Sniegt materiālu atbalstu izglītojamajiem no ģimenēm ar zemiem ienākumiem	Tiek mazināta izglītojamo sociālā nevienlīdzība viena kolektīva ietvaros.
15.	Turpināt mērķtiecīgu darbu ar jauniešiem, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET)	Ir apzināti pašvaldības teritorijā dzīvojošie jaunieši, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu. Tiek realizētas programmas NEET jauniešu socializēšanai, iesaistei mācībās un darba tirgū.

2.3. Stratēģisko mērķu politikas rezultatīvie rādītāji

Lai novērtētu PMP novēršanas kontekstā panākto progresu, attiecībā uz stratēģiskajiem mērķiem ir definēti politikas rezultāta rādītāji (skat. 2.4. tabulu). Lai veidotu vienotu, savstarpēji saskaņotu un hierarhiski pakārtotu PMP novēršanas plānošanas un uzraudzības sistēmu pašvaldībā, tajā iekļauto mērķu un rādītāju noteikšanai nepieciešama datu uzkrāšana gan izglītības iestāžu, gan pašvaldības līmenī.

2.4. tabula: **Stratēģisko mērķu politikas rezultatīvie rādītāji.**

Nr.	REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	BĀZES VĒRTĪBA (2023.)	SASNIEDZAMĀ TENDENCE		DATU AVOTS
			2026.	2028.	
1	2	3	4	5	6
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA					
1.	Izglītojamo, kuri izglītības iestādē jūtas fiziski un emocionāli droši, īpatsvars.	Mērījums tiks uzsākts 2023./24.m.g.	Sasniedzamie rezultāti tiks noteikti 2024. g.		Izglītojamo aptauja
2.	Pamatskolas izglītojamo īpatsvars, kuri reģistrēti vismaz vienā interešu vai sporta izglītības programmā	57%	65%	70%	Valsts izglītības informācijas sistēma (VIIS)
3.	Pamatskolas izglītojamo vecāku apmierinātība ar dalību bērnu audzināšanas atbalsta grupās, izglītības procesā	Mērījums tiks uzsākts 2023./24.m.g.	Sasniedzamie rezultāti tiks noteikti 2024. g.		Vecāku aptauja
4.	Vēroto mācību stundu īpatsvars (% no vēroto stundu skaita kārtējā mācību gadā), kurās tika novērota diferenciacija un individualizācija	55%	70%	85%	Pašvaldības platforma SvērIS
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA					
5.	Izglītojamo skaits, kuri bez attaisnojoša iemesla ilgstoši neapmeklē izglītības iestādi (% no kopējā pamatizglītības	3,81%	2%	1%	VIIS

Nr.	REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	BĀZES VĒRTĪBA (2023.)	SASNIEDZAMĀ TENDENCE		DATU AVOTS
			2026.	2028.	
1	2	3	4	5	6
	izglītojamo skaita skolās)				
6.	Izglītojamo skaits, kuru lietas mācību gada laikā tika skatītas Sadarbības grupā	40	20	10	Sadarbības grupa
7.	Izglītojamo ar īpašām vajadzībām un speciālās izglītības programmās skaits, kuriem tika sniegti atbalsta pasākumi pamatizglītības noslēguma VPD	Mērījums tiks uzsākts 2023./24.m.g.	Sasniedzamie rezultāti tiks noteikti 2024. g.		Valsts pārbaudījumu informācijas sistēma (VPS)
8.	Pedagogu, kuri piedalījušies apmācībās par PMP prevencijas tematiku, īpatsvars.	Mērījums tiks uzsākts 2024. gadā	Sasniedzamie rezultāti tiks noteikti 2024. g.		<i>Apmācību dalībnieku reģistrācijas lapas</i>
9.	Sociālo pedagogu un jaunatnes speciālistu, kuri piedalījušies apmācībās par PMP prevencijas tematiku, īpatsvars.	Mērījums tiks uzsākts 2024. gadā	Sasniedzamie rezultāti tiks noteikti 2024. g.		<i>Apmācību dalībnieku reģistrācijas lapas</i>
10.	Ģimeņu skaits (% no kopējā izglītojamo skaita skolās), kuras mācību gada laikā vismaz 2 reizes piedalījās individuālās sarunās ar skolu, kopīgi apspriežot izaugsmes dinamiku un vienojoties par katras puses turpmāko rīcību izaugsmes veicināšanai	30%	80%	90%	Skolas
11.	Izglītojamo, kuri ir palikuši uz atkārtotu mācību gadu skaits (% no kopējā izglītojamo skaita skolās, kuri ir pārcelti uz nākamo mācību gadu)	1,22%	0,8%	0,2%	VIIS

3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA

Nr.	REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	BĀZES VĒRTĪBA (2023.)	SASNIEDZAMĀ TENDENCE		DATU AVOTS
			2026.	2028.	
1	2	3	4	5	6
12.	Izglītojamo ar zemu mācību sasniegumu (nav nokārtojuši VPD) 9. klašu centralizētajos eksāmenos ģipatsvars.	61	40	20	Skolas, VPS
13.	Izglītojamo, kuri ir pārtraukuši mācības un neturpina mācības citā mācību iestādē, ģipatsvars.	0	0	0	Skolas, Izglītības pārvalde
14.	NEET jauniešu skaits, kuri gada laikā ir pabeiguši programmu "Proti un dari" (% no kopējā skaita, kas ir uzsākuši programmas apguvi attiecīgajā gadā)	43%	55%	60% (2027.gadā, kurā projekts tiks noslēgts)	BJC "Jaunība"
15.	Izglītojamo ģimeņu skaits, kurām piešķirts ģimenes asistenta pakalpojums (ģimenes funkcijas spēju stiprināšanai)	20	25	30	Sociālais dienests

3. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS IEVIEŠANAS PLĀNS

Šajā nodaļā ir iekļauts Daugavpils valstspilsētas pašvaldības PMP prevencijas aktivitāšu plāns laika posmam no 2024.gada līdz 2028. gadam, kurā noteiktas PMP prevencijas aktivitātes, to īstenošanā iesaistītās puses un finansējuma avoti.

3.1. Prevencijas aktivitāšu plāns 2024.–2028. gadam

Plānā iekļauto PMP prevencijas aktivitāšu nodrošināšanai paredzēts piesaistīt Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam specifisko atbalsta mērķu ietvaros plānoto pasākumu finanšu līdzekļus, piedaloties darbības programmas 4.2.3.1. pasākumā "Integrēta "skola-kopiena" sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs", kā arī citos ES fondu projektos, t.sk. Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Veselības ministrijas un to padotības iestāžu administrētajos projektos. Tāpat plānots izmantot nacionāla līmeņa programmas, kas tieši un pastarpināti ietekmē izglītības kvalitāti un pieejamību un ir vērstas uz sociālās atstumtības mazināšanu un vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanu bērniem un jauniešiem. Pašvaldības finansiāla līdzdalība tiek paredzēta pašvaldības budžeta pamatfunkciju nodrošināšanas ietvaros.

3.1. tabula: Vidēja termiņa PMP prevencijas aktivitāšu nodrošinājuma plāns.

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSŠĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)				
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8
1	2	3	4	5	6	7	8	9				
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA												
1.	Izveidot visaptverošu sistēmu universālai PMP prevencijai	1.1.	Pedagogu un speciālistu sadarbības pasākumi, rīcības un atbildības algoritmu izstrāde	<p>Ir izveidots pašvaldības sadarbības modelis PMP prevencijas plānošanā, realizēšanā un uzraudzībā</p> <p>Ir noteikts katras pašvaldības institūcijas atbildības līmenis par PMP prevencijas sistēmas funkcionēšanu</p> <p>Ir skaidri un efektīvi darbojas rīcības algoritmi gan katras institūcijas līmenī, gan starp institūcijām, nodrošinot kvalitatīva pakalpojuma pieejamību bērniem un bērnu likumiskajiem pārstāvjiem</p>	Izglītības pārvalde	<p>Izglītības iestādes</p> <p>Sociālais dienests</p> <p>Pašvaldības policija</p> <p>Bāriņtiesa</p> <p>Jaunatnes lietu un sporta pārvalde</p>	Pašvaldības finansējums, ES fondi	X				

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
				Tiek nodrošināta sistēmas darbības uzraudzība, t.sk. PMP situāciju raksturojošo datu monitorings										
		1.2.	Apmācības, semināri, meistarklases, pieredzes apmaiņa	Sistēmas funkcionēšanā iesaistīto institūciju speciālistiem ir pietiekamas zināšanas un prasmes PMP riska noteikšanā, rīcības algoritmu pielietošanā, gadījumu vadīšanā, individuālo plānu izstrādē un īstenošanā,	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes Sociālais dienests Pašvaldības policija Bāriņtiesa Jaunatnes lietu un sporta pārvalde	Valsts finansējums, ES fondi, Pašvaldības finansējums	X		X			X	
		1.3.	Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa regulāri vērtē situāciju pašvaldībā un pēc nepieciešamības sniedz priekšlikumus pašvaldībai situācijas uzlabošanai darbam ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem	komunikācijas organizēšanā, konfliktu risināšanā, iekļaujošas izglītības principu ieviešanā, starpinstitūciju sadarbībā.	Sadarbības grupa	Pašvaldība	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X	X	X

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
		1.4.	Pašvaldības institūciju sadarbības stiprināšana ar Valsts dibinātām profesionālās izglītības iestādēm, kā pašvaldības izglītības ekosistēmas dalībniekiem, kuri var gan saņemt, gan sniegt atbalstu PMP prevencijas pasākumos	Valsts dibinātās profesionālās izglītības iestādes tiek uztvertas un jūtas kā būtisks pašvaldības izglītības ekosistēmas elements.										
2.	Izveidot visaptverošu sistēmu universālai PMP prevencijai izglītības iestādēs	2.1.	Plāna izstrāde	Katrā izglītības iestādē ir izstrādāts un darbojas PMP prevencijas darba plāns attiecīgajam mācību gadam.	Izglītības iestādes	Pedagoģiskā padome Izglītības iestādes padome Izglītojamo pašpārvalde	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		2.2.	Pasākumi problēmu identificēšanai; datu iegūšana un analīze; atbalsta komandas darbs	Izglītības iestādes savlaicīgi identificē problēmas un sniedz atbalstu PMP risku izglītojamajiem.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde Sociālais dienests	Pašvaldības finansējums, Valsts finansējums	X	X	X	X	X		
		2.3.	Skolās darbojas	Izglītības iestādēs ir	Izglītības	Izglītības	Valsts	X	X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
			sociālais pedagogs, psihologs, logopēds u.c. nepieciešamais atbalsta personāls. Pirmsskolas izglītības iestādēm ir pieejami izglītības pārvaldes psihologu pakalpojumi, logopēds, citi speciālisti, -atbilstoši konkrētai izglītības programmai	pietiekama atbalsta personāla kapacitāte.	iestādes	pārvalde	finansējums, Pašvaldības finansējums							
		2.4.	Skolu – kopienu projekti	Tiek attīstīta integrēta skolas – kopienas pieeja un veicināta izglītības iestāžu savstarpēja sadarbība.	Izglītības iestādes	Apkaimju iedzīvotāji, iestādes	ES fondi, Pašvaldības finansējums							
		2.5.	Sadarbība ar ārstiem speciālistiem atkarību problēmu risināšanā	Izglītojamiem un viņu vecākiem ir pieejamas speciālistu konsultācijas ārpus izglītības iestādes (narkologs, psihoterapeits, psihiatrs u.c.).	Sociālais dienests	Veselības aprūpes iestādes Ārsti speciālisti Izglītības iestādes	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums, ES fondi							
		2.6.	Regulāri policijas reidi, kontrolējot izglītības iestāžu vides drošību Izglītojošās lekcijas,	Notiek mērķtiecīga izglītības iestāžu un pašvaldības policijas sadarbība vardarbības	Pašvaldības policija	Izglītības iestādes	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
			semināri, praktiskās nodarbības Atbalsta personāla un policijas inspektoru ikdienas sadarbība	un likumpārkāpumu novēršanai.										
3.	Izveidot un ieviest agrīno brīdinājumu sistēmu	3.1.	Obligātās pirmsskolas izglītības posmā darbojas sistēma izglītojamo individuālo vajadzību noteikšanai.	Problēmsituācijas ar izglītojamajiem tiek pamanītas savlaicīgi, kam seko ātra speciālistu reaģēšana.	Pirmsskolas izglītības iestādes Skolas, kuras realizē pirmsskolas izglītības programmas	Izglītības pārvalde	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		3.2.	Pašvaldības pedagoģiski medicīniskā komisija sniedz atbalstu izglītības iestādēm izglītojamo speciālo vajadzību noteikšanā un speciālo programmu īstenošanā.		Pedagoģiski medicīniskā komisija	Izglītības iestādes	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		3.3.	Darbojas agrīnās preventīcijas sistēma "Stop 4-7"		Izglītības pārvalde	Pirmsskolas izglītības iestādes	ES fondi	X	X	X	X			

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
						Skolas, kuras realizē pirmsskolas izglītības programmas								
4.	Veidot drošu, veselīgu un iekļaujošu mācību vidi	4.1.	Izglītības iestādēs darbojas šādas vai līdzīgas programmas: Atbalsts pozitīvai uzvedībai; Sociāli emocionālā mācīšanās (SEM); Programma "KiWa" vienaudžu pāridarījumu izplatības mazināšanai; Atkarību mazināšanas programma	Pozitīva emocionāla vide izglītības iestādē veicina bērna motivāciju mācīties un mācību sniegumu.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde Sociālais dienests	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		4.2.	Tiek veikts labbūtības monitorings					Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	Pašvaldības finansējums	X		X	
		4.3.	Mācību vides un aprīkojuma atbilstības izvērtējums; vides pilnveidošanas pasākumi	Mācību vide un aprīkojums ir pielāgots iekļaujošai izglītībai.	Izglītības iestādes	Pašvaldība	Pašvaldības finansējums	X	X					
		4.4.	Izglītības iestādēs ir izstrādāts un tiek realizēts plāns	Ir izveidota atbalsta sistēma mērķtiecīgai pārejai uz vienotu skolu.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts finansējums,	X	X	X				

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2	2	2	2	2		
								0	0	0	0	0		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
			mērķtiecīgai pārejai uz vienotu skolu.				Pašvaldības finansējums							
		4.5.	Latviskās vides veidošana un uzturēšana izglītības iestādēs		Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde Nevalstiskās organizācijas	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		4.6.	Pašvaldībā un skolās tiek veikti mērķtiecīgi pasākumi izglītojamo individuālā mācību snieguma uzlabošanai, īpaši pamatzglītības noslēguma posmā.		Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		4.7.	Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar īpašām vajadzībām un speciālās izglītības programmās	Savlaicīgi atbalsta pasākumi mācību stundās un VPD vairo drošības sajūtu un stiprina izglītojamo motivāciju mācīties	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde Pedagoģiski medicīniska komisija	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
5.	Stiprināt jauniešu kopienu	5.1.	Notiek neformālas tikšanās un aktivitātes ar jauniešiem BJC "Jaunība" Jauniešu istabā un jauniešu iniciatīvu centrā "Navigators".	PMP mazināšanai un novēršanai jauniešiem pieejama neformālā vide, kurā viņi tiek gaidīti, saprasti un viņu kompetences tiek īstenotas sabiedrības	Jaunatnes lietu un sporta pārvalde	BJC "Jaunība" Nevalstiskās organizācijas	ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMAIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
			Jaunatnes darba speciālisti darbojas kā atbalsta personas	labā.										
		5.2.	Skolēnu pašpārvaldes un jaunieši sadarbojas un iesaistās dažādu iniciatīvu projektu īstenošanā ("Atbalsts izglītības iestāžu pašpārvalžu attīstībai programmas "Kontakts" iniciatīvu projekti, Erasmus+ u.c.	Skolēnu pašpārvalžu jaunieši iemācās plānot savu darbu, uzņemties atbildību par saviem pieņemtajiem lēmumiem, strādāt skolas un skolēnu interesēs, realizē idejas skolas dzīvē, uzlabojot ikdienas dzīvi skolā un piedalās lēmumu pieņemšanā.	BJC "Jaunība"	Izglītības iestādes	ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		5.3.	Brīvprātīgā darba sistēmas izveide un uzturēšana Jauniešu daudzveidīgie pasākumi pilsētā	Palielinās jauniešu atbildīga iesaistīšanās pilsētas iniciatīvās, izpratne par brīvprātīgā darba nozīmīgumu un iesaiste pilsētas politikas veidošanā jaunatnes jomā.	Jaunatnes lietu un sporta pārvalde	Pašvaldība Nevalstiskās organizācijas	ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		5.4.	Skolēnu pašpārvaldes un jaunieši iesaistās jauniešu iniciatīvu projektu konkurss „Kopā	Jaunieši veicina pilsonisko atbildību, izpratni par globālajiem procesiem un aktīvu	BJC "Jaunība"	Izglītības iestādes	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
			radām Daugavpili" u.c.)	līdzdarbošanos iekļaujošas, veselīgas un ilgtspējīgas sabiedrības veidošanā. Jaunieši plāno un realizē aktīvas un veselību veicinošas āra nodarbības skolēniem.										
		5.5	Pasākumi karjeras izglītības jomā	Veidojas sociālais dialogs starp uzņēmējiem, pašvaldību un jauniešiem.	Jaunatnes lietu un sporta pārvalde	Pašvaldība Uzņēmumi Nevalstiskās organizācijas Izglītības iestādes	Valsts finansējums, ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
6.	Izglītīt sabiedrību PMP jomā	6.1.	Informatīvie un izglītojošie pasākumi iedzīvotājiem, materiālu sagatavošana un publicēšana plašsaziņas līdzekļos; PMP risku un prevencijas tēmai veltīta sadaļa Izglītības pārvaldes Interneta vietnē www.izglitiba.daugavpils.lv	Uzlabojas pašvaldības iedzīvotāju izpratne un vērtējums par PMP atbalsta pakalpojumu pieejamību.	Izglītības pārvalde	Pašvaldības institūcijas	ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		6.2.	Izglītojošie un skaidrojošie pasākumi	Vecāki kļūst par izglītības iestādes	Izglītības	Izglītības iestāžu	ES fondi,	X	X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2	2	2	2	2		
								0	0	0	0	0		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
			vecākiem, meistarklases, Vecāku skola u.c.	sabiedrotajiem bērnu vispusīgā attīstībā un individuālā izaugsmē.	iestādes	padomes	Pašvaldības finansējums							
		6.3.	Nevalstisko organizāciju iesaiste PMP preventijas pasākumos, PMP mērķu sasniegšanā	Paplašinājies PMP preventijas pasākumos iesaistīto nevalstisko organizāciju loks.	Jaunatnes lietu un sporta pārvalde	Sociālais dienests Izglītības pārvalde Nevalstiskās organizācijas	ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
7.	Pilnveidot pašvaldībā ieviesto izglītības iestāžu darba kvalitātes monitoringa sistēmu, ievērojot atbilstošos vienlīdzības un iekļaušanas principus	7.1.	Pašvaldības Izglītības iestāžu darba kvalitātes monitoringa sistēmas rīku izstrāde datu ieguvei un analīzei.	Izglītības ieguvē iesaistītām pusēm ir vienota izpratne par vienlīdzības un iekļaušanas aspektiem izglītībā.	Izglītības pārvalde	Pašvaldība	Valsts finansējums, ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X					
		7.2.	Regulāri tiek iegūti izglītības programmu īstenošanas kvalitātes monitoringa dati par sistēmisko pieeju iekļaušanas veicināšanai; tiek veikta to analīze	Izglītības iestāžu rīcība ir datos balstīta.	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
	izglītībā													
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA														
8.	Stiprināt pedagogu, atbalsta personāla, sociālo un jaunatnes darbinieku kompetences darbā ar PMP riska izglītojamajiem	8.1.	Izglītības iestādes darbojas pēc mācīšanās organizācijā principiem.	PMP riska novēršanā iesaistītiem pedagogiem un specialistiem ir darbam nepieciešamie metodiskie rīki, instrumenti, zināšanas. Pieaugusi pedagogu un speciālistu pašefektivitātes izjūta darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem.	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes Sociālais dienests Pašvaldības policija Bāriņtiesa Jaunatnes lietu un sporta pārvalde	ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X		
		8.2.	Darbojas pedagogu un atbalsta komandas grupas konkrēto gadījumu risināšanai.	Uzlabojusies PMP riska jauniešu identificēšanas prakse.		Izglītības iestādes		Izglītības pārvalde	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X
		8.3.	Notiek cieša sadarbība starp izglītības iestāžu komandām, sociāliem un jaunatnes darbiniekiem.	Uzlabojusies vecāku iesaistes koordinācija.		Izglītības iestādes		Sociālais dienests Jaunatnes lietu un sporta pārvalde Izglītības pārvalde	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)				
								2	2	2	2	2
								0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9				
		8.4.	Notiek apmācības un pieredzes apmaiņas pasākumi izglītības iestādes un pašvaldības ietvaros.		Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes Pašvaldības institūcijas Izglītības pārvalde	ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X
		8.5.	Mācības, darbnīcas, profesionālās supervīzijas pedagogiem un speciālistiem, atbilstoši viņu individuālām vajadzībām		Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts finansējums, ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X
9.	Stiprināt izglītojamo mācīšanās iemaņas	9.1.	Katra izglītības iestāde ir izveidojusi atbalsta sistēmu, kas nodrošina katra izglītojamā izaugsmi.	Uzlabojusies izglītojamā mācību sasniegumu dinamika un viņa labbūtība skolas vidē. Samazinājies izglītojamo ar zemiem mācību sasniegumiem skaits.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X
		9.2.	Tiek realizēta iestādes lasītprasmes un tekstspratības programma	Uzlabojušies izglītojamo lasītprasmes rezultāti. Samazinājies	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)				
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8
1	2	3	4	5	6	7	8	9				
		9.3.	Tiek sniegts individualizēts atbalsts katram bērnam, kuram LV nav dzimtā	izglītojamo skaits, kuri bez attaisnojoša iemesla ilgstoši neapmeklē izglītības iestādi.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X
10.	Veicināt vecāku izpratni par bērnu attīstību un līdzdalību izglītošanas procesā	10.1.	Izglītības iestādēs vismaz divas reizes gadā notiek individuālas tikšanās ar katra izglītojamā ģimeni, kopīgi apspriežot izaugsmes dinamiku un vienojoties par katras puses turpmāko rīcību izaugsmes veicināšanai.	Izglītības iestādē ir novērojama veiksmīga pedagoga, vecāku un vadības sadarbība, vecāki informēti par iespējām uzlabot bērna mācību sasniegumus, risināt uzvedības un saskarsmes problēmas; ir apguvuši attiecīgus rīcības algoritmus.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X
		10.2.	Vecāku apmācības, Vecāku kluba nodarbības, meistarklases, pieredzes apmaiņa u.c. aktivitātes				Pašvaldības finansējums, ES fondi	X	X	X	X	X
		3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA										
11.	Nodrošināt atbalsta	11.1.	Katram izglītojamam ar PMP risku ir izstrādāts	Uzlabojusies starpinstitūciju	Izglītības iestādes	Izglītības	Pašvaldības	X	X	X	X	X

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2	2	2	2	2		
								0	0	0	0	0		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
	pakalpojumu pieejamību PMP riska grupas izglītojamajiem		individuālā atbalsta plāns izglītības iestādē.	koordinācija atbalsta nodrošināšanā.		pārvalde	finansējums							
		11.2.	Tiek sniegtas individuālas speciālistu konsultācijas riska izglītojamiem.		Samazinājies izglītojamo īpatsvars, kuri pārtraukuši mācības vai nav nokārtojuši VPD par pamatskolas kursu.	Sociālais dienests	Psihologs, psihiatrs, narkologs	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X	
		11.3.	Sociālā dienesta speciālisti izstrādā un realizē sociālās korekcijas plānu ciešā sadarbībā ar ģimeni un izglītības iestādi.			Sociālais dienests	Izglītības iestāde	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X	
		11.4.	Ir pietiekams ģimenes konsultantu skaits, to pakalpojums ir pieejams ģimenēm ar bērniem no PMP riska grupas.			Sociālais dienests	Izglītības iestādes Bāriņtiesa	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X	
		11.5.	9.klases noslēgumā VPD nenokārtojušiem izglītojamiem tiek sniegts pastiprināts mērķtiecīgs atbalsts, atkārtoti apgūstot 9.klases programmu: konsultācijas mācību priekšmetos,			Izglītības iestāde	Izglītības pārvalde	Valsts finansējums, ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X	

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)												
								2	2	2	2	2								
								0	0	0	0	0								
1	2	3	4	5	6	7	8	9												
			psiholoģiskā atbalsta grupas u.c.																	
		11.6.	PMP riska skolēni tiek iesaistīti dažādās ārpusskolas aktivitātēs un pasākumos: pulciņi, projekti, sporta nodarbības u.t.t..		Izglītības iestādes	BJC "Jaunība" Sporta skola Jaunatnes pietu un sporta pārvalde Nevalstiskās organizācijas	Valsts finansējums, ES fondi, Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X								
		11.7.	Pašvaldībā darbojas vienots algoritms kvalitatīva pakalpojuma pieejamībai bērniem un bērnu likumiskajiem pārstāvjiem gadījumos, kad tiek piemēroti bērnu audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi		Sociālais dienests	Administratīvā komisija Bāriņtiesa Izglītības pārvalde	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X								
12.	Sniegt atbalstu krīzes situācijās nonākušajiem	12.1.	Sociālās rehabilitācijas programmas ģimenēm ar bērniem	Pastāvīgi pieejama speciālista palīdzība krīzē nonākušajiem jauniešiem.	Sociālais dienests	Pašvaldība	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X								
		12.2.	Sociālā darba		Sociālais dienests	Pašvaldība	Pašvaldības	X	X	X	X	X								

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)						
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
	m jauniešiem		speciālistu atbalsts	<p>Ir pieejamas sociālās rehabilitācijas programmas.</p> <p>Vecākiem ir papildinātas zināšanas un prasmes bērnu audzināšanā un pamatvajadzību nodrošināšanā.</p> <p>Nodrošināta ģimenes patstāvīga funkcionēšana dabiskā vidē.</p>			finansējums							
13.	Veikt individuāla monitoringa pasākumus un sniegt atbalstu speciālistiem darbā ar bez vecāku gādības palikušajiem bērniem	13.1	Speciālistu konsultācijas, terapeitisks atbalsts, uzvedības korekcijas programmas	<p>Pieaugusi atbalsta pakalpojumu pieejamība.</p> <p>Uzlabojusies informācijas apmaiņa, koordinācija, atbalsta nodrošināšana un tālākais monitorings.</p>	Bāriņtiesa	Izglītības pārvalde Sociālais dienests	Pašvaldības finansējums, ES fondi	X	X	X	X	X		

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)				
								2	2	2	2	2
								0	0	0	0	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9				
14.	Sniegt materiālu atbalstu izglītojamajiem no ģimenēm ar zemiem ienākumiem	14.1.	Pabalsti ģimenēm mācību līdzekļu un skolas formas iegādei	Tiek mazināta izglītojamo sociālā nevienlīdzība viena kolektīva ietvaros.	Sociālais dienests	Pašvaldība	Pašvaldības finansējums	X	X	X	X	X
		14.2.	Bezmaksas ēdināšana izglītības iestādē				Sociālais dienests	Pašvaldība	Valsts finansējums, Pašvaldības finansējums	X	X	X
15.	Turpināt mērķtiecīgu darbu ar jauniešiem, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET) NVA īstenotajos pasākumos Jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju	15.1.	Programmas vadītāja, mentora, psihologa, karjeras konsultanta atbalsts jauniešiem	Ir apzināti pašvaldības teritorijā dzīvojošie jaunieši, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu. Tiek realizētas programmas NEET jauniešu socializēšanai, iesaistei mācībās un darba tirgū.	Izglītības pārvalde	BJC "Jaunība" Nevalstiskās organizācijas	ES fondi	X	X	X	X	
		15.2.	Kursi, apmācības jauniešiem mācību centros un biedrībās					X	X	X	X	

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVĪTĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	FINANSĒŠANAS AVOTS	ĪSTENOŠANAS PERIODS (minimums 4 gadu periods)				
								2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8
1	2	3	4	5	6	7	8	9				
	vai jauniešu centra darbībā” projekta „PROTI un DARI!”	15.3.	Sadarbība ar izglītības iestādēm izglītības iegūšanā jauniešiem un iesaistē darba tirgū					X	X	X	X	

3.2. Prevencijas sistēmas un aktivitāšu īstenošanas uzraudzība

Rīcības programmas “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns” ieviešanas un uzraudzības sistēmas pamatuzdevums ir nodrošināt savlaicīgu un rezultatīvu PMP prevencijas aktivitāšu ieviešanu, sistēmas īstenošanu un analīzi. Par sistēmas īstenošanu atbildīgās puses ir prevencijas sistēmas ieviešanas plānā.

Par sistēmas vispārēju ieviešanu un resursu piešķiršanu rīcības programmā noteikto darbību īstenošanai atbildīga ir Daugavpils valstspilsētas pašvaldība.

Sistēmas ieviešanas koordinēšanu un uzraudzību nodrošina ar Daugavpils pilsētas Izglītības pārvaldes vadītāja rīkojumu izveidotā darba grupa (turpmāk – Darba grupa). Uzraudzības pamatā ir regulārs izvērtējums par to, vai un kā tiek īstenotas rīcības programmā noteiktās aktivitātes. Izglītības pārvaldes uzdevums ir regulāri iegūt un apkopot informāciju no izglītības iestādēm un citām iesaistītajām pusēm un sadarbības partneriem, tādējādi organizējot izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanu. Uzraudzības un monitoringa pasākumi ietver arī regulāru izglītojamo, vecāku, pedagogu un sabiedrības viedokļa izziņāšanu; arī šie dati var tikt izmantoti sistēmas ieviešanas uzraudzībai. Uzraudzības pamatā ir regulārs izvērtējums par to, vai un kā tiek īstenotas PMP ieviešanas plānā noteiktās aktivitātes un izvirzītie stratēģiskie mērķi.

Darba grupa: 1) organizē starpinstitūciju sanāksmes vismaz divas reizes gadā (jūnijā un decembrī), lai pārrunātu sistēmas ieviešanas procesu, aktualitātes un radušos problēmjautājumus; 2) iegūst un analizē stratēģisko mērķu politikas rezultātos rādītājus (definēti šajā programmā); 3) sagatavo ikgadēju pārskatu par sistēmas ieviešanu, kas tiek strukturēts atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un plānotajām aktivitātēm (kārtējā gada janvārī); 4) ja nepieciešams, ierosina veikt rīcības programmas aktualizēšanu.

Rīcības programmas aktualizēšana veicama vismaz reizi tās īstenošanas periodā vai pēc nepieciešamības. Tā ietver informācijas apkopošanu par izpildītajiem uzdevumiem un/vai to izpildes statusu. Aktualizētajā rīcības programmas redakcijā ir jāiekļauj plānotās izmaiņas – jaunie pasākumi un izmaiņas plānotajās darbībās.

PMP prevencijas sistēma ir papildināma atbilstoši ES, valsts un reģionāla mēroga aktualitātēm izglītības politikā, ņemot vērā informāciju par nākamajā plānošanas periodā pieejamajiem ES u.c. finanšu resursiem.

Ikgadējo sistēmas ieviešanas uzraudzības pārskatu un, ja attiecināms, aktualizētās programmas projektu Izglītības pārvalde iesniedz pašvaldības vadībai. Ikgadējo informāciju par rīcības programmas progresu Izglītības pārvalde publicē tās Interneta vietnē.
